

Η άποψη των σπουδαστών του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης για τις προπτυχιακές σπουδές τους.

Αντιγόνη Ματουσίδου

Θεσσαλονίκη Άνω Τούμπα Γρηγορίου Στεφάνου 13

Περίληψη

Το πρόγραμμα σπουδών των τμημάτων, οι καθηγητές, οι υποδομές, τα μεταπτυχιακά προγράμματα πολλές φορές καθορίζουν και την οντότητα των τμημάτων. Πώς όμως οι σπουδαστές αξιολογούν τα τμήματά τους;

Σκοπός αυτής της έρευνας είναι να καταγραφεί η άποψη των σπουδαστών του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΑΤΕΙΘ για την σχολή τους. Μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας καταλήγουμε σε κάποια συμπεράσματα, σχετικά με την αξιολόγηση του τμήματος από τους σπουδαστές. Τα σημαντικότερα ευρήματα της έρευνας είναι τα γεγονόσ ότι οι περισσότεροι σπουδαστές του τμήματος έχουν την τάση να επιλέγουν μαθήματα που κλείνουν στην δεύτερη κατεύθυνση της σχολής που είναι η επιστήμη της πληροφόρησης, καθώς επίσης θεωρούν το πρόγραμμα σπουδών τους από μη ικανοποιητικό έως απαράδεκτο.

Στην έρευνα υπάρχει ιστορική αναδρομή του τμήματος της Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και την πορεία των ΤΕΙ από την δημιουργία τους μέχρι την προσπάθεια ανωτατοποίησής τους. Για τη διεξαγωγή της έρευνας επιλέχθηκε η χρήση ερωτηματολογίου σε δείγμα σπουδαστών (σύνολο 160) του τρίτου έτους φοίτησης.

Abstract

The programme of studies, the professors, the infrastructure and the postgraduate programmes more often than not define the entity of departments. However, how do students evaluate their departments?

The results of the research help us to draw a number of conclusions, regarding the evaluation of the department by the students. The most important finding of this study is the fact that most students tend to select modules that are linked with the secondary subject of the department, i.e. Information Technology as well as the fact that they regard the program of studies as unsatisfactory or even unacceptable.

This study features a historical retrospect of the department of Library Science and Information Technology of ATEIΘ as well as the development of TEI from their opening until the attempt for their upgrading. A questionnaire, which was administered to a sample of 3rd year students (160 in total), was selected in order to carry out the research.

Keywords: Πρόγραμμα σπουδών, προπτυχιακές σπουδές, αξιολόγηση σπουδών, σπουδαστές βιβλιοθηκονομίας, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, curriculum, undergraduate studies, evaluation of studies, students of librarianship, Library Science and Information Systems.

1. Εισαγωγή

Το θέμα της εργασίας είναι εμπνευσμένο κατά κύριο λόγο από τις πολύωρες συζητήσεις με τους συμφοιτητές μου, που άπτονταν ζητήματα της σχολής μας, από τα άμεσα, πρακτικά και καθημερινά θέματα έως το πρόγραμμα των σπουδών, την ανωτατοποίηση των Τ.Ε.Ι και τα εργασιακά δικαιώματά μας.

Η αλλαγή που συντελείται στο πεδίο της γνώσης και της διαχείρισης της πληροφορίας επηρεάζει πολλούς γνωστικούς τομείς, ένας εκ των οποίων είναι αυτός της Βιβλιοθηκονομίας και των Συστημάτων Πληροφόρησης. Ως εκ τούτου, θεωρήθηκε σημαντικό να ερευνηθεί η ως άνω αλλαγή όπως αυτή αποτυπώνεται στην άποψη των σπουδαστών της σχολής μας για τις σπουδές τους, καθώς η αξιολόγηση των σπουδών από τους σπουδαστές στηρίζεται στην ύπαρξη συγκεκριμένων προσδοκιών, οι οποίες διαμορφώνονται μέσα στο πλαίσιο αυτής της αλλαγής και είτε πραγματοποιούνται, είτε ματαιώνονται από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Ειδικότερα, σκοπός της έρευνας είναι η καταγραφή της άποψης των σπουδαστών για την δυνατότητα της σχολής τους να ανταποκριθεί στις ανάγκες των σπουδών, και κατ' επέκτασιν η καταγραφή της άποψής τους γενικά για την σχολή τους, τα

μαθήματα, τις μεθόδους διεξαγωγής των μαθημάτων, τους ίδιους τους διδάσκοντες, και επιπλέον η καταγραφή της πρόθεσής τους να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο πλαίσιο κάποιου μεταπτυχιακού προγράμματος σε αντικείμενο σχετικό με τη σχολή.

1.1. Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης.

Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης περιλαμβάνει δυο κατηγορίες μαθημάτων: τα μαθήματα γενικής παιδείας και τα μαθήματα κατεύθυνσης, τα οποία διακρίνονται σε μαθήματα εργαστηρίων, μαθήματα θεωριών, μικτά (εργαστήρια και θεωρίες) και υποχρεωτικά μαθήματα επιλογής. Αυτή η ομαδοποίηση αφορά το πρόγραμμα σπουδών έως το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008. Από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 το πρόγραμμα σπουδών έχει αλλάξει.

Πιο συγκεκριμένα, τα μαθήματα γενικής παιδείας, τα οποία επιπρόσθετα σχετίζονται και με την υποδομή, το περιβάλλον του βιβλίου και των βιβλιοθηκών και το μάντζμεντ είναι τα εξής: Εισαγωγή στη βιβλιοθηκονομία –Είδη βιβλιοθηκών, Ιστορία βιβλιοθηκών, Ιστορία ελληνικής τυπογραφίας, Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικά μέσα I, Οπτικοακουστικά μέσα II, Εισαγωγή στη θεματική επεξεργασία υλικού, Ελληνική λογοτεχνία I, Ελληνική λογοτεχνία II, Ιστορία γραφής, Νόμοι και βιβλιοθήκες, Ανάπτυξη και διαχείριση συλλογής, Παγκόσμια λογοτεχνία I, Παγκόσμια λογοτεχνία II, Αρχειονομία I, Αρχειονομία II, Παραγωγή εντύπου, Προστασία και συντήρηση υλικού, Ιστορία ελληνικού πολιτισμού, Εξελικτική ψυχολογία και αναγνώστης, Λογοτεχνία για παιδιά, Δημόσιες σχέσεις- Επικοινωνία, Σεμινάριο τελειοφοίτων, Αγγλικά I, II, III, IV, Αγγλικά για βιβλιοθηκονόμους –Ορολογία.

Τα μαθήματα κατεύθυνσης, τα οποία έχουν ως αντικείμενο την οργάνωση και διάδοση της πληροφόρησης, την τεχνολογία της πληροφόρησης, την οργάνωση του υλικού, είναι τα εξής: Εισαγωγή στην τεχνολογία των πληροφοριών, Ελληνικές γενικές πηγές πληροφόρησης, Ξένες γενικές πηγές πληροφόρησης, Επεξεργασία κειμένου, Περιγραφική καταλογογράφηση I, II, III, IV, Ταξινομικά συστήματα I, II, Επιστήμη της πληροφόρησης, Αυτοματισμός διοικητικών υπηρεσιών βιβλιοθηκών, Θεματική ευρετηρίαση I, II, Βιβλιοθηκονομικές εφαρμογές I, II, Αυτοματισμός βιβλιοθηκονομικών λειτουργιών, Πληροφόρηση- κοινωνικές επιστήμες, Μέθοδοι έρευνας για τις βιβλιοθήκες, Επικοινωνίες- δίκτυα, Πληροφόρηση- θετικές και εφαρμοσμένες επιστήμες, Πληροφόρηση- Ανθρωπιστικές επιστήμες, Ανάλυση πληροφοριακών συστημάτων, συνθετική επεξεργασία υλικού.

Τέλος, τα υποχρεωτικά μαθήματα επιλογής σχετίζονται με τις ξένες γλώσσες και είναι τα ακόλουθα: Γαλλικά I, II, III, IV, Γαλλικά για βιβλιοθηκονόμους- ορολογία, Γερμανικά I, II, III, IV, Γερμανικά για βιβλιοθηκονόμους- ορολογία. ”(ΑΤΕΙ Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, σ.1)

2. Μεθοδολογία έρευνας

Η συλλογή δεδομένων στην παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου, το οποίο αποτελεί μια από τις πλέον συνηθισμένες τεχνικές με κύριο πλεονέκτημα την αμεσότητα στην συμπλήρωσή του και επομένως την αμεσότητα και ταχύτητα στη συγκέντρωση των δεδομένων της έρευνας.

Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν από τους σπουδαστές του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης. Πιο συγκεκριμένα, αντικείμενο έρευνας αποτέλεσαν οι σπουδαστές που διανύουν το πέμπτο και έκτο εξάμηνο σπουδών τους κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008. Η συγκεκριμένη επιλογή πραγματοποιήθηκε αφενός γιατί οι σπουδαστές του 3^{ου} έτους συγκριτικά με αυτούς των μικρότερων εξαμήνων έχουν παρακολουθήσει πολύ μεγαλύτερο αριθμό μαθημάτων και ως εκ τούτου έχουν μεγαλύτερη εμπειρία από την λειτουργία της σχολής και επιπλέον η ηλικία τους τους επιτρέπει να κρίνουν πιο ορθά τα δεδομένα της σχολής τους. Αφετέρου, εξαιτίας των υποχρεώσεων των φοιτητών των μεγαλύτερων εξαμήνων (π.χ. πρακτική άσκηση), δεν ήταν ιδιαίτερα εύκολος ο εντοπισμός τους ενώ οι σπουδαστές του 3^{ου} έτους έχουν συχνότερη παρουσία από αυτούς των μεγαλύτερων εξαμήνων.

Στην έρευνά μας θεωρήσαμε ότι το ερωτηματολόγιο θα μπορούσε να μας δώσει σαφή εικόνα για την άποψη των σπουδαστών. Για την δημιουργία του βασιστήκαμε σε ερωτηματολόγια προηγούμενων ερευνών και κυρίως στα πιλοτικά ερωτηματολόγια που έχουν κυκλοφορήσει από την Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.).

Στο ερωτηματολόγιο θέσαμε 43 ερωτήσεις κλειστού τύπου και 2 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, οι οποίες χωρίστηκαν σε οχτώ θεματικές ενότητες, που είναι οι εξής: α) οι φοιτητές. Σε αυτήν την ενότητα οι ερωτήσεις που τέθηκαν είχαν στόχο να μας δώσουν το γενικό προφίλ των φοιτητών της σχολής, την συχνότητα παρακολούθησης των μαθημάτων και το επίπεδο γνώσης τους στις ξένες γλώσσες, β) τα μαθήματα. Στην ενότητα αυτή οι ερωτήσεις μας αποσκοπούσαν στην καταγραφή κάθε θέματος σχετικό με τα μαθήματα, από την οργάνωση της ύλης, μέχρι τις εργασίες και τις σημειώσεις που διανέμονται, γ) οι διδάσκοντες. Στην ενότητα αυτή συγκεντρώσαμε ερωτήσεις που παρέχουν την γενική εκτίμηση του έργου των διδασκόντων, δ) τα εργαστήρια. Σε αυτήν την ενότητα προσπαθήσαμε να καταγράψουμε την εκτίμηση των υποδομών των εργαστηριακών μαθημάτων, ε) το σπουδαστήριο. Για την ενότητα αυτή τέθηκαν ερωτήσεις σχετικά με την επάρκεια του σπουδαστηρίου ως προς την κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν από τις σπουδές, στ) το πρόγραμμα σπουδών. Στην ενότητα αυτή οι φοιτητές ερωτήθηκαν άμεσα για την άποψή τους σχετικά με το πρόγραμμα και την ανάγκη αφαίρεσης ή εισαγωγής νέων μαθημάτων, ζ) η γραμματεία. Εδώ οι ερωτήσεις αποσκοπούσαν στην διερεύνηση του επιπέδου ικανοποίησης των φοιτητών σχετικά με την εξυπηρέτησή τους από την γραμματεία της σχολής, η) τα μεταπτυχιακά προγράμματα. Στη θεματική αυτή ενότητα οι ερωτήσεις διερευνούσαν την πληροφόρηση των φοιτητών σχετικά με την ύπαρξη μεταπτυχιακών προγραμμάτων στο εσωτερικό ή εξωτερικό (σε σχέση πάντα με το αντικείμενο της σχολής) και την ανάγκη και επιθυμία των φοιτητών για τη δημιουργία κάποιου ανάλογου προγράμματος στη χώρα μας. Θεωρήσαμε ότι αυτές οι θεματικές ενότητες καλύπτουν τις βασικότερες παραμέτρους στη διαμόρφωση της αντιπροσωπευτικής εικόνας της σχολής υπό το πρίσμα των φοιτητών της.

2.1. Αποτελέσματα έρευνας

Μετά την δημιουργία του ερωτηματολογίου, την επιλογή του προγράμματος επεξεργασίας των δεδομένων και την κωδικοποίηση αυτών, αρχίσαμε να αναλύουμε τα αποτελέσματα. Θα αναφέρουμε ενδεικτικά τα σημαντικότερα ευρήματα διότι δεν μπορούμε να κάνουμε εκτενή αναφορά σε όλα τα αποτελέσματα.

Στην έρευνα απάντησαν συνολικά 134 άτομα, από τα οποία: 77 είναι στο 5^ο εξάμηνο(18 άνδρες και 60 γυναίκες) και 56 είναι στο 6^ο εξάμηνο(12 άνδρες και 44 γυναίκες)

Φοιτητές: Στην ερώτηση «πόσο τακτικά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των θεωρητικών μαθημάτων» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι τα παρακολουθούν σε μέτρια συχνότητα, ενώ στην ερώτηση «πόσο τακτικά παρακολουθείτε τις παραδόσεις των εργαστηρίων» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι παρακολουθεί πάρα πολύ τακτικά. Στην ερώτηση «ανταποκρίνομαι στις γραπτές εργασίες/ ασκήσεις» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι ανταποκρίνονται πάρα πολύ. Στην ερώτηση «σε ποιο επίπεδο γνώσης των αγγλικών βρίσκεστε» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι βρίσκονται σε πολύ καλό επίπεδο, ενώ στην αντίστοιχη ερώτηση για την δεύτερη ξένη γλώσσα (γαλλικά/ γερμανικά) το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι το επίπεδό τους βρίσκεται πολύ πιο κάτω από το μέτριο. Τέλος, στην ερώτηση «ποιο είναι το επίπεδο γνώσης σας στην χρήση Η/ Υ» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι βρίσκονται σε πάρα πολύ καλό επίπεδο (πίνακας 1).

Μαθήματα. Στην ερώτηση «αν διευκρινίζονται οι στόχοι των μαθημάτων» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι διευκρινίζονται σε ένα μέτριο επίπεδο. Στην ερώτηση «η ύλη που διδάσκεται είναι καλά οργανωμένη» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι η οργάνωσή τους βρίσκεται σε ένα μέτριο επίπεδο. Στην ερώτηση «αν τα εκπαιδευτικά βοηθήματα χορηγούνται εγκαίρως» το μεγαλύτερο ποσοστό κυμάνθηκε στην απάντηση «μέτρια». Στην ερώτηση «πόσο ικανοποιητικό βρίσκεται το κύριο βιβλίο/ ή τις σημειώσεις» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι βρίσκει το κύριο βιβλίο/ ή σημειώσεις μέτριο/ ή ες. Στην ερώτηση «τα θέματα των γραπτών ή προφορικών εργασιών σας δίνονται εγκαίρως» το μεγαλύτερο ποσοστό αξιολόγησε μετρίως την συνέπεια. Στην ερώτηση «η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή ή παρουσίαση των εργασιών είναι λογική» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι είναι πολύ λογική. Στην ερώτηση «αν υπάρχει ερευνητικό υλικό σχετικό με τις εργασίες σας στη βιβλιοθήκη» το μεγαλύτερο ποσοστό το αξιολόγησε ως μέτριο. Στην ερώτηση «αν υπάρχει καθοδήγηση από τους διδάσκοντες» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι η καθοδήγηση τους καλύπτει μετρίως. Στην ερώτηση «τα σχόλια των διδασκόντων είναι εποικοδομητικά και αναλυτικά» το μεγαλύτερο ποσοστό τα αξιολόγησε επίσης μετρίως. Στην ερώτηση «οι εργασίες σας βοηθούν στο να κατανοήσετε το αντικείμενο διδασκαλίας» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι τους βοηθάει σε μέτριο επίπεδο (πίνακας 1).

Διδάσκοντες Στην ερώτηση «αν οργανώνουν καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε μέτρια. Στην ερώτηση «επιτυγχάνουν να εγείρουν το ενδιαφέρον για το αντικείμενο του μαθήματος» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι αυτό συμβαίνει σε ένα μέτριο επίπεδο. Στην ερώτηση «αναλύουν και παρουσιάζουν τις έννοιες με τρόπο απλό και ενδιαφέροντα χρησιμοποιώντας παραδείγματα» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε μέτρια. Στην ερώτηση «ενθαρρύνουν τους φοιτητές να διατυπώσουν απορίες και να αναπτύξουν την κρίση τους» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι τους ενθαρρύνουν σε ένα μέτριο επίπεδο. Στην ερώτηση «ήταν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους» το μεγαλύτερο

ποσοστό απάντησε ότι ήταν πολύ συνεπείς προς αυτές. Στην ερώτηση «για το εάν είναι γενικά προσιτοί στους φοιτητές» το μεγαλύτερο ποσοστό των φοιτητών απάντησε μέτρια. Στην ερώτηση «υπάρχουν ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους διδάσκοντες» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι δεν υπάρχουν τέτοιες πληροφορίες. Η αξιολόγηση της «διαφάνειας των κριτηρίων βαθμολόγησης» ήταν μέτρια (πίνακας 1).

Εργαστήρια Στην ερώτηση «είναι επαρκείς ο εξοπλισμός των εργαστηρίων» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι είναι σε μέτρια επίπεδα. Στην ερώτηση «αν είναι διαθέσιμα τα εργαστήρια του μαθήματος για χρήση εκτός των προγραμματισμένων ωρών» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι δεν είναι διαθέσιμα (πίνακας 1).

Σπουδαστήριο/ Βιβλιοθήκη Στην ερώτηση «είναι επαρκής ο εξοπλισμός του σπουδαστηρίου» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε πως είναι σε μέτρια επίπεδα. Στην ερώτηση «είναι επαρκής η κάλυψη των αναγκών σας από την βιβλιοθήκη για την βιβλιογραφία που χρειάζεστε στις εργασίες σας» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε μέτρια. Στην ερώτηση «είναι ενημερωμένη η βιβλιοθήκη σε βιβλιογραφία σχετικά με το αντικείμενο των σπουδών σας» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι είναι ενημερωμένη σε μέτρια επίπεδα (πίνακας 1).

Πρόγραμμα σπουδών Στην ερώτηση «πώς θεωρείται το πρόγραμμα σπουδών σας» η συντριπτική πλειοψηφία το θεωρεί από μη ικανοποιητικό έως απαράδεκτο. Στην ερώτηση «κατά πόσο ανταποκρίνεται το πλήθος των μαθημάτων του προγράμματος στις ανάγκες των σπουδών σας» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι ανταποκρίνεται μέτρια (πίνακας 1). Στην ερώτηση «πιστεύετε πως πρέπει να αφαιρεθεί κάποιο μάθημα από το πρόγραμμα σπουδών σας» η πλειοψηφία απάντησε ότι πρέπει να αφαιρεθεί (πίνακας 2). Από τους φοιτητές που απάντησαν ότι πρέπει να αφαιρεθεί κάποιο μάθημα το μεγαλύτερο ποσοστό πιστεύει ότι πρέπει να αφαιρεθούν οι λογοτεχνίες και αμέσως μετά η δεύτερη ξένη γλώσσα. Στην ερώτηση «πιστεύετε ότι πρέπει να προστεθεί κάποιο μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών σας» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι δεν πρέπει να προστεθεί (πίνακας 2). Στην ερώτηση «τον οδηγό σπουδών τον προμηθεύετε εγκαίρως» περισσότεροι από τους μισούς φοιτητές απάντησαν ότι δεν τον προμηθεύονται εγκαίρως (πίνακας 2).

Γραμματεία Στην ερώτηση «πόσο αποτελεσματικές θεωρείται πως είναι οι παρεχόμενες υπηρεσίες της γραμματείας του τμήματος για την εξυπηρέτηση των αναγκών των φοιτητών» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι δεν είναι καθόλου αποτελεσματικές οι υπηρεσίες. Στην ερώτηση «πόσο αποτελεσματικό είναι το ωράριο λειτουργίας της γραμματείας του τμήματος για την εξυπηρέτηση των αναγκών των φοιτητών» περισσότεροι από τους μισούς φοιτητές που απάντησαν θεωρούν ότι δεν είναι καθόλου αποτελεσματικό (πίνακας 1).

Μεταπτυχιακά προγράμματα Στην ερώτηση «γνωρίζετε αν υπάρχουν μεταπτυχιακά προγράμματα σε αντικείμενο σχετικό με το τμήμα σας στην Ελλάδα» το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι γνωρίζει. Στην ερώτηση «θεωρείται ότι πρέπει να υπάρχουν περισσότερα μεταπτυχιακά προγράμματα» η συντριπτική πλειοψηφία δήλωσε ότι πρέπει να υπάρχουν περισσότερα. Στην ερώτηση «γνωρίζετε αν υπάρχουν μεταπτυχιακά προγράμματα σε αντικείμενο σχετικό με το τμήμα σας στο εξωτερικό» οι μισοί φοιτητές απάντησαν ότι γνωρίζουν και οι άλλοι μισοί ότι δεν γνωρίζουν. Στην ερώτηση «θα θέλατε να παρακολουθήσετε κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα» το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε ότι θα ήθελε να παρακολουθήσει (πίνακας 2). Από τους φοιτητές που απάντησαν ότι θα ήθελαν να παρακολουθήσουν κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα το μεγαλύτερο ποσοστό (56,4%) επιθυμεί να παρακολουθήσει στην Ελλάδα.

3. Συμπεράσματα

Έχοντας ολοκληρώσει τη στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων και μελετώντας τα αποτελέσματα, καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα:

Τα αποτελέσματα της έρευνας – αδρομερώς περιγραφόμενα – δεν αναδεικνύουν ιδιαίτερα ακραίες τάσεις, στάσεις, απόψεις και καταστάσεις. Αντιθέτως, πλην αναμενόμενων αποτελεσμάτων – όπως λόγου χάρη στην ερώτηση για την ύπαρξη μεταπτυχιακών επιλογών – στις απαντήσεις των σπουδαστών κυριαρχεί η επιλογή «μέτρια, μέτριος –α -ο».

Τα σημαντικότερα ευρήματα –έτσι όπως τα καταγράψαμε- είναι τα εξής: από τις απαντήσεις των φοιτητών διαφαίνεται η τάση ενασχόλησης με την τεχνολογία και επιβεβαιώνει τον τίτλο της κοινωνίας ως «κοινωνίας της πληροφόρησης», στην οποία η πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες παίζει εξέχοντα ρόλο. Δηλωτικό του ως άνω συμπεράσματος είναι η πολύ καλή γνώση θεμάτων που άπτονται στην χρήση Η/ Υ, την οποία σύμφωνα με τις απαντήσεις τους φαίνεται να έχουν οι σπουδαστές που ερωτήθηκαν. Επιπλέον, φαίνεται να κερδίζει έδαφος η δεύτερη κατεύθυνση της σχολής, αυτή των Συστημάτων Πληροφόρησης, έναντι της παραδοσιακής κατεύθυνσης της κλασικής Βιβλιοθηκονομίας σύμφωνα με τις απαντήσεις σε ερώτηση για τα μαθήματα που κατά τη γνώμη των σπουδαστών οφείλουν να αφαιρεθούν. Όλα τα παραπάνω σχετίζονται άμεσα και με το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος. Το πρόγραμμα σπουδών και η ανταπόκριση του πλήθους των μαθημάτων στις ανάγκες αυτού του προγράμματος, θεωρούνται μη ικανοποιητικά. Η εικόνα που αποτυπώνεται, κάνει εμφανή την ανάγκη των σπουδαστών για μαθήματα, τα οποία θα τους βοηθήσουν να αντεπεξέλθουν στους νέους ρόλους του επαγγέλματος, όπως τους υπαγορεύουν οι απαιτήσεις και οι ανάγκες της σύγχρονης εποχής.

Εντούτοις, παρόλο που θεωρείται αναγκαία η μετατόπιση στην κατάρτιση των νέων βιβλιοθηκονόμων προκειμένου να ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν καλύτερα στις νέες απαιτήσεις, παρόλο που αυτές οι νέες απαιτήσεις ορίζονται από μία «κοινωνία της πληροφορίας» στην οποία δικαιωματικά οι απόφοιτοι σχολών Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης θεωρούνται αρμόδιοι να επιτελέσουν κάποιο έργο, θεσμικά, νομοθετικά και κοινωνικά κωλύματα αποτελούν τροχοπέδη στην βελτίωση και την πρόοδο των αντίστοιχων σπουδών. Η ανάγκη κάλυψης αυτής της ασυμμετρίας αποτυπώνεται στην τελευταία θεματική ενότητα του ερωτηματολογίου, όπου οι σπουδαστές εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους για την συνέχιση των σπουδών τους σε ένα μεταπτυχιακό επίπεδο και ταυτοχρόνως την ανάγκη ύπαρξης περισσότερων μεταπτυχιακών προγραμμάτων, στα οποία θα μπορούν να έχουν πρόσβαση και εντός του ελλαδικού χώρου. Με τις απαντήσεις τους αυτές αποτυπώνουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν όταν επιθυμούν –γιατί δηλώνουν πως το επιθυμούν– να συνεχίσουν και να διευρύνουν τις σπουδές τους.

Πίνακας 1

	ΚΑΘΟΛΟΥ/ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟ	ΛΙΓΟ/ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ	ΜΗ ΜΕΤΡΙΑ	ΠΟΛΥ/ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ/ ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	17,9%	16,4%	23,9%	27,6%	14,2%
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	-	1,5%	3,7%	10,4%	84,3%
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ/ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	3,7%	3,0%	13,4%	35,8%	44,0%
ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ	1,5%	9,7%	27,6%	46,3%	14,9%
ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ ΓΑΛΛΙΚΩΝ/ ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ	22,4%	32,1%	30,6%	12,7%	2,2%
ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΝΩΣΗΣ Η/Υ	0,7%	5,2%	26,9%	42,5%	24,6%
ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ ΣΤΟΧΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	13,4%	15,7%	53,0%	15,7%	2,2%
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΛΗΣ	8,2%	27,6%	47,8%	14,2%	2,2%
ΕΓΚΑΙΡΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ	16,4%	20,1%	37,3%	17,9%	8,2%
ΚΥΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟ/ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	35,1%	24,6%	27,6%	10,4%	2,2%
ΕΓΚΑΙΡΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	3,7%	9,0%	44,0%	33,6%	9,7%
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	3,7%	11,9%	35,1%	36,6%	12,7%
ΕΥΡΕΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	5,2%	18,7%	45,5%	23,9%	6,7%
ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	6,7%	23,1%	46,3%	19,4%	4,5%
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΤΙΚΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ	9,0%	26,1%	40,3%	17,2%	7,5%
ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	11,9%	17,9%	32,1%	29,1%	9,0%

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΑΠΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	3,7%	27,6%	47,8%	19,4%	1,5%
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΠΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	20,9%	23,1%	38,1%	15,7%	2,2%
ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΕΝΝΟΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΜΕ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	11,25	23,9%	32,8%	29,9%	2,2%
ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥΣ	13,4%	20,1%	38,8%	22,4%	5,2%
ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΣΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ	6,0%	22,4%	32,1%	30,6%	9,0%
ΠΟΣΟ ΠΡΟΣΙΤΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	11,2%	23,9%	44,8%	14,9%	4,5%
ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	53,7%	19,4%	14,2%	9,0%	3,7%
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ	20,9%	16,4%	39,6%	16,4%	6,7%
ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	11,9%	12,7%	29,1%	18,7%	27,6%
ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΓΙΑ ΧΡΗΣΗ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΩΡΩΝ	47,0%	19,4%	23,9%	9,0%	0,7%
ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ	20,9%	26,9%	34,3%	12,7%	5,2%
ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΚΑΛΥΨΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	7,5%	26,9%	44,0%	15,4%	2,2%
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	9,0%	21,6%	32,8%	20,1%	16,4%
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	25,4%	25,4%	33,6%	14,9%	0,7%

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΠΛΗΘΟΥΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	23,9%	27,6%	28,4%	17,9%	2,2%
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ	33,6%	22,4%	21,6%	17,2%	5,2%
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΩΡΑΡΙΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ	53,0%	19,4%	20,1%	6,0%	1,5%

Πίνακας 2

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΦΑΙΡΕΘΕΙ ΚΑΠΟΙΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΑΣ	64,2%	21,6%	14,2%
ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΤΕΘΟΥΝ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΑΣ	11,9%	60,4%	27,6%
ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΑΣ ΤΟΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΕΣΤΕ ΕΓΚΑΙΡΩΣ	28,4%	54,5%	15,7%
ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΣΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	62,7%	35,1%	2,2%
ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	80,6%	15,7%	2,2%
ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΧΕΤΙΚΟ ΜΕ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΣΑΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	50,0%	47,8%	2,2%

ΘΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΤΕ ΚΑΠΟΙΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΘΕΛΑΤΕ ΝΑ	68,7%	29,1%	2,2%
--	--------------	-------	-------	------

Βιβλιογραφία

ΑΤΕΙ. Οδηγός Σπουδών Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης. Θεσσαλονίκη: ΑΤΕΙ, 2006.

Εθνικό Μετσόβιο. Εθνικό Μετσόβιο πολυτεχνείο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της λειτουργίας του προγράμματος από τους φοιτητές. 2002-2003. 23 Μαρτίου 2007. <www.survey.ntua.gr/main/studies/environ/erotimatologia/programma_apo_foites.doc>.

Ελληνική δημοκρατία. Α.Δ.Ι.Π. Αρχή διασφάλισης Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Ανάλυση Κριτηρίων διασφάλισης Κριτηρίων Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων. Αθήνα:Εθνικό Τυπογραφείο,2007.

Ελληνική δημοκρατία. Οδηγίες για την σύνταξη Προγράμματος Σπουδών. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο,2006.

Καπλάνης, Σ. Η ποιότητα της εκπαίδευσης, η διαχείριση της ποιότητας και η αξιολόγηση της ως θεσμικές διαδικασίες στα Πανεπιστήμια.2003.in.gr.10 Απριλίου 2007.<www.lib.teipat.gr/JeanMon/Papers/ChapterI.pdf>.

Μαυράκης Γ. Βασίλης. Ανάλυση δεδομένων στην Επιστημονική έρευνα με τη χρήση του spss. Αθήνα: Gutenberg, 1997.

Παπαθεοδοσίου, Θ. Τεχνολογική Εκπαίδευση. Αθήνα: {χ.ό.}, 1998.

Πανεπιστήμιο Κρήτης. Κείμενο συζήτησης για τη θεσμοθέτηση Εθνικού Συστήματος και Φορέα Αξιολόγησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. 12 Μαρτίου 2002.in.gr.Πανεπιστήμιο Κρήτης.10 Απριλίου 2007.<www.ntua.gr/posdep/concrete/Assessment/Aksiologhsh>

Πέρρος Σπύρος. Μεθοδολογία έρευνας στη βιβλιοθηκονομία. Σίνδος: 2000.

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σχέδιο Νόμου «διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση – σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων – παράρτημα διπλώματος » 2005.in.gr .26 Μαρτίου 2007. <www.greektechforum.com>.

Τόγια, Α. Ι. Εισαγωγή στη Βιβλιοθηκονομία Είδη Βιβλιοθηκών. Σίνδος: ΤΕΙ, 1997

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τομέας Έρευνας και Αξιολόγησης. 2003 2004.in.gr. 26 Μαρτίου 2007.<<http://athena.pi.ac.cy/eereunamain.htm>>.Λίστα αναφορών. Αλφαβητική σειρά των αναφορών.

Hallam, G. και H. Partrige. Great expectations? Developing a profile of the 21st century library and information student: a Queensland University of Technology case study. Εργασία στο World Library and Information Congress: 71th IFLA General Conference and Council Libraries - A voyage of discovery, August 14th - 18th 2005, Oslo, Norway, <http://www.ifla.org/IV/ifla71/papers/047e-Hallam_Partridge.pdf>